

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN
SURAT.

Manuscripts Library

S.D.P.B.

Coll. No. 287

Title Samādhāna Ynata prajog

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN, SURAT

Shastri Dinmanishankar Pustak-Bhandara

No. : 287 Subject : Sr Pauranic ritual

Title : Somerava Vrata prayoga

Author : _____ Scribe : _____

Date of the work : _____ Date of the Ms. : _____

Place of the work : _____ Place of the Ms. : _____

Size : 9.7" by 4.4" Extent : 2 foll.

Language : Sanskrit Script : Devanagari

Remarks : _____

॥ श्रीगणेशायनमः ॥ विष्णुधर्मोत्तरे ॥ यतिसंस्कारः ॥ सिध्यन्तं रंष्ट्रादिशि शोवास्त्रावा ॥ अ
 धिकारसिध्यर्थं पवनलक्ष्म्याचरणे कथयति ॥ तत्र संकल्पः ॥ करिष्माणयतिसंस्कारे ॥ अविका
 रार्थं लक्ष्म्यात्मकप्रायश्चित्तं प्रतिष्ठ ॥ कुमेकैकगोनिष्कयद्वयद्वारा अहमाचरिष्ये इति
 संकल्पपूर्वकं लक्ष्म्या ॥ वपनं कथयति ॥ पुत्रातिरिक्तस्य वपनं तेन केचित् ॥ देशकालौ संकीर्त्य ॥
 ब्रह्मीभूतनारायणरूपिणं भिहुं शोनेकोक्तविधिना संस्कारिष्ये ॥ इति संकल्पः ॥ अष्टांगनवंकल
 शमादाय तीर्थोदिकेनापूर्य ॥ तदुदकं गंगेच यमुने चैव गोदावरिसरस्वती ॥ नदि सिंधुकावे
 रिजलेस्मिन् संनिधिं कुरु ॥ नारायणपरंब्रह्मतत्त्वं नारायणः परः ॥ नारायणपरो ध्याता ध्यानं
 नारायणः परः ॥ यच्च किंचिज्जगत्सर्वं दृश्यते स्तूयते पिवा ॥ अंतर्बहिश्च तत्सर्वं व्याप्य नारायणः
 स्थितः ॥ देवदत्ततया किंचित् ब्रह्मैव विस्मतिंगतः ॥ एतद्ब्रह्मैव संशततस्य ब्रह्मतदुच्यते ॥ इ

जवणसिकतादिना पूरयेत् ॥ नद्यादौ चोक्तिरो नेदनानंतरं ॥ नूरित्यादिना मंत्राभिर्मंत्र्य पाषाणे
 दृढं बद्धा जले महाद्देष्टव्येन स्वाहा तेन भिहुदेहमोचयेत् ॥ ततः अग्निनाग्निः समिध्यते
 कविर्देहपतिर्युवा ॥ हयवाहं दुःकस्यः ॥ ब्रह्मणे अग्निना विप्रो विप्रेण सत्तना ॥ सखा सखा
 समिध्यते ॥ तमर्जयं सुकृतं पुरोधावानयाजिषु ॥ स्वे सुहृदेषु वाजिनो ॥ यज्ञे नयद्मयं देवाः ॥
 इति च तस्योक्तः ॥ अंचित्तिस्तुक् ॥ चित्तमाज्यं ॥ वागेदिः ॥ आधितं बर्हिः ॥ केतो अग्निः ॥ वि
 श्वानमग्निः ॥ वाक्पति होता मन उपवक्ता ॥ प्राणा हविः ॥ सामा धर्युः ॥ वाचस्पतिर्विधो नाम न
 विधेम ते नाम ॥ विधेम मस्माकं नाम ॥ वाचस्पति सोमं पिबता ॥ अस्मा सुनृमां धास्वाहा ॥ १ ॥
 पृथिवी होता ॥ द्यौरधर्युः ॥ रुद्रो अग्निः ॥ बृहस्पतिरुपवक्ता ॥ वाचस्पतिर्वाचो वीर्येण ॥ संभृतमे
 नायद्महसो ॥ यजमानाय वीर्यं ॥ आसुवस्करस्मो ॥ वाचस्पतीः सोमं पिबति ॥ जजनदिदमिदिया
 मि

यस्वाहा॥२॥ अग्निहेति॥ अग्निना धर्युः विष्टामित् मित्रोपवक्ता॥ सोमः सोमस्य पुरोगाः॥ अक्रः अक्रस्य पु
 रोगाः॥ आनास्त्रं द्रसोमाः॥ आनापे हवेन सुतस्वाहा॥३॥ सूर्यं ते चहुः॥ आनं प्राणाः॥ व्यांष्टुं॥ अंतरिक्षमा
 त्मा॥ अंगैर्यंष्टुं॥ यिविः शरीरेः॥ वाचस्पते क्लिदया वाच॥ अक्लिदया जुह्वा॥ दिवि देवा वध॥ होत्रा मेर
 यस्वाहा॥४॥ महाहविहेति॥ सत्यं हविरचर्युः॥ अच्युता जा अग्निर्॥ अच्युतमना उपवक्ता॥ अनाद्य
 यश्चाप्रतिष्ठश्च यज्ञस्याभिगच्छेत्॥ अयास्य उद्गाना॥ वाचस्पते रुद्धिधेना मन्त्रविधे मनेना मविधो
 ह्युमस्माकं नामा वाचस्पतिः सोमसात्मा मादेव सां बुधैर्विमा मनुष्यः॥ नमो दिवे नमः॥ पृथिव्यै॥ पंचानु
 वाकाः सयुहाः॥ अतो देवा इति षड्चोर्जपति॥ जन्मादि संभावितपापैः सुक्ता वयं अद्य मेघसहस्रफलं प्राप्ता इति
 भावयंतो नमस्कृत्य अवष्टय य बुध्या स्नात्वा पांथादिष्टवानैवेद्यशेषं गृहिवा आगमनो सवादधिको सवापकेयुः
 उच्चै हरि हर स्मरण पुरुः सरं पुत्रश्चेन्न केतनेत्यनुवाकं गतं स्थि हृदयस्य वापश्चादुपविश्य होतु वदेक

न्येतैर्मंत्रैः कलशमभि मंत्र्य प्राणायामत्रय स्मृतः रौद्रमंत्रैर्विष्णु स्तुतैः॥ आपो हि इति तिष्ठतिः यतस्त्वा
 नं कारयिचा पश्चात्तु रीरं वस्त्रचंदनाद्यपचारैरेभ्यर्च्य शिक्पे शरीरमारोच्य गंधपुष्पै रजंस्त्यमं
 त्रघोषै रजयशब्दादिभिर्बुधै र्विष्णुमात्मा चीउदिचिं वादि शं निचा अद्देश समाश्रयेत्
 नदिति र्विष्णु मूले देवतायतनेन वा अधस्तात् ब्रह्म दृष्ट्वा गतं क्रिययिथा विधिः ततो भू
 मिं व्याहृतिभिः संप्रोह्य दंडप्रमाणमाधौ गतं चित्तुरस्वादवयजमानानां निरखनिवातन्मध्ये
 स्तुतुं गतं साधपरिमितं तत्रासप्तव्याहृतिभिः पंचगव्येन प्रोह्य सल समाधिपद्मे गतं
 स्थाने महा नदी वा पारिकल्प्य तत्र पंचगव्यं पक्षि च दक्षिणाया नृकृशानां स्तिर्यसा विच्छाशा
 रीरं संप्रोह्य पुरुषस्तुते नेशं खोदकेन संस्नाय्य पूजयेत्वा शेषे तत्र वा सं सं स्नाय्य षोडशोप
 चारैरेभ्यर्च्य उलस्यादि मीलित पुष्पमाजामि रजस्त्य विष्णो हचं रहु स्तु इति श्री

रंगत्तेनियंवाविधाय दंविष्णुते शिदिहिणे

रंगते निद्यां चानिधाय ॥ इदं विष्णुपुराणं ॥ इति दहिणहस्ते दंडं च धातु चानिधाय ॥ उदितं
 सञ्चिषदसुरं तरिह सधो ॥ बहवः ॥ परेण नाकं निहितं गुहायां विभ्राजते तद्यतनयो विशांति ॥
 वेदांतविज्ञानसुनिश्चितायाः सन्यासयोद्यतयः शुद्धसत्त्वाः ॥ ते ब्रह्मलोके उपदांतका जे परामृ
 तात्परि सुच्यंति सर्वे ॥ इति हृदये जपेत् ॥ पुरुषसूक्तं भूवोर्मध्ये जपेत् ॥ ब्रह्मजज्ञानं प्रवः ॥ इ
 ति मूर्द्धि जपेत् ॥ विष्णोरराटमसिर्विष्णोः पृष्ठमसिर्विष्णोः ॥ स्वप्ने स्तोविष्णोः ॥ स्पृशसिर्विष्णोः ॥ ध्रुव
 वमसिर्वैष्णवमसिर्वैष्णवेवा ॥ इति नौ भोजपेत् ॥ देवस्य हस्ताभ्यां ॥ इति कर्णयोः ॥ भूमिभू
 मिमगान्माना प्रातरमथ गात्रा ॥ भूयास्मपुत्रैः पशुभिर्यो नो दृष्टिः समनिघातां ॥ इति मंत्रेण मूर्द्धा ॥
 नो मश्मना परश्च नाशं खेन ॥ नाविके लेणे वा मिंदद्या ॥ शिरोभेदनं कर्तुमशक्त्येन किरसि छुड
 पिंडमथ द्वाफलेनातिके जादि निधाय भिन्नादित्याचारः ॥ दर्भैरीकाद्यपूणेन देवयजनं

दृष्टादिकं ॥ हो मां ते च गुरुं हृद्य सपत्नीकं समाहितं ॥ वस्त्रैराभरणैश्चेष्टैर्गोपकरणादिभिः
 श्वेता वा कपिजा वापि सुशिला च पयस्विनी ॥ सवस्त्रारत्नपुष्पाचघंटावस्त्रविभूषिता ॥
 दहिणा सहिता देया शिवो मे प्रीयतामिति ॥ धेनुर्वैर्जगतां मातानित्यं विष्णुपरोष्ठिता ॥ स
 वस्त्रारत्नपुष्पाचघंटावस्त्रविभूषिता ॥ सवस्त्रा च मया दत्ता शिवो मे प्रीयतामिति ॥ शि
 प्रीयतां मम सदा शिवः ॥ ब्राह्मणा भोजयेत् ॥ क्षात्रयो दशसुशोभनाया ॥ आचार्या
 यताना दद्यात्प्रणिपत्य पुनः पुनः ॥ इमं देवदृष्ट्वा एत्वं सर्वोपस्करसंयुतां ॥ परिपू
 णं वृतं मे स्यात्किं मे प्रीयतामिति ॥ भूतं वा धर्मी वा हीनं परिपू णं तदुक्तं नो ॥ इति संप्रार्थयेत् ॥

वहारिणे॥ शंकराय नमो जंघे शिवायेति च जातुनी॥ शुक्लपाणे नमो गुल्फे कक्षांशं
भुं प्रपूजयेत्॥ गुह्ये स्वयं भुजा मानं पूजयेत्पावतीं पतिं॥ महादेवाय रतिं पूजयेत्
निमंज्यो॥ उदरे विश्वकर्तृं पाद्यं श्रीं सर्वतो मुखीं॥ स्नायुस्तनं च संपूज्य नीलकंठाय कं
ठतः॥ मुखे संपूज्य देवीं श्रीं कंठाय शिवाय च॥ त्रिनेत्राय नमो नेत्रे मुकुटेश शिभु
षणं॥ नमो देवाय सर्वंगे पूजयेत्परमं विभुं॥ एवं संपूज्य देवेशमुपहारैर्मनोहरैः
आद्याय स्वेति मंत्रेण पृषद्यज्यैः पुनस्तदा॥ पञ्चाशत्समीक्ष्य मिद्धिजुहुयाद्वाधिकं श
तैः॥ यवव्रीहिनिभाज्ये न ह्यंघ्रिं प्रथमं प्रथक॥ पूज्यं धर्तुं ततो दद्यात्तत्वास्वि

तः॥ ततः पूषांणि पृथीत्वांगपूजां कुर्यात्त्रिषु कारुणा॥ देवाधिदेवाय॥ पादयोः॥ शंकराय
नमः॥ जंघयोः॥ शिवाय॥ जानोः॥ शुक्लपाणये॥ गुल्फयोः॥ शंभवे॥ कक्षां॥
स्वयंभुवे॥ गुह्ये॥ महादेवाय॥ नाभौ॥ विश्वकर्तृनेमः॥ उदरे॥ सर्वतो मुखाय॥ प्रा
द्ययोः॥ स्नायवे॥ स्तनयोः॥ नीलकंठाय॥ कंठे॥ श्रीकंठाय॥ कंठे॥ शिवाय॥ मुखे
त्रिनेत्राय॥ नेत्रयोः॥ शशिभूषणाय॥ शमुकुले॥ देवाधिदेवाय॥ सर्वंगे॥ रति॥
पूजा समाप्त्या॥ पूजयेन्मूलमंत्रेण च्यंबकेन ततः परी॥ भवाय भवनाशाय महादेवा
य धीमही॥ उग्राय योगनाथाय शर्वाय शशिनौ॥ विजय रुद्राय नीलकंठाय शिवाय भ

अथसौमवारव्रतप्रयोगोलिख्यते॥ देशकाजौस्मृत्वा॥ अमुककामनासंबतंक
रिथमाणशतिसंकल्प्य॥ महाकायायस्त्रिनेशंभवेतिमंत्रेणषोडशोपचार
नृत्तवागपरिवारदेवताः पूजयेत्प्रागादिक्रमेण॥ ब्रह्माण्विष्णुस्कंदमहाका
जंस्त्रिने॥ उमामहेश्वरौ॥ नंदिकेश्वरौ॥ आवाहनाद्यपचारैश्चंजयनमशतिसं
ख्या॥ मंत्रेणैशान्यांचंउप्रपूजयेत्॥ ततः प्रार्थना॥ दशभुजायत्रिनेत्रायपंचव
क्तायस्त्रिनेत्रेतरुषारूपायसुधेताभरणायवै॥ उमासाहिनायनमः॥ त्राहिमा
तपयादेवशरणंतंमहेश्वरा॥ नंदिकेश्वरायनमः॥ इत्येनंदिकेश्वरंप्रपूजये